

The Study of Public Librarians' Status in Health Information Literacy in relation to Clients (case study: West Azerbaijan province)

Masomeh Moslemi^{1*}, Muhammad farajpour²

1. Mas Information Science and Knowledge, librarian of country public libraries institution
2. PhD Student in Family counseling

Article Info.

Received: 2017/10/03

Accepted: 2019/05/27

Abstract

Background and Objectives: Countless users with lots of problems daily refer to libraries with hope of guidance and counseling. Librarians are responsible not only for delivering the books but determining the appropriate books which could fulfill users' needs. Librarians who are equipped with sufficient Health Information Literacy could help users better. As a result, providing users' satisfaction leads them become permanent users and encourage other potential members to attend library. Health Information Literacy can study through various lasers. The current research studies Librarians Health Information Literacy in terms of empathy, communication, health and family skills. At the current time, people's tendency to use internet to reach more information in short time has highly boosted. Although to arrive at healthy information with high speed internet is too satisfactory, but great attention should be given to the authenticity of sites, source and people who provide this information. Two major services of libraries are to provide internet services and electronic resources. It should be highlighted that librarians are the best counselor and guide of users with high Health Information Literacy who could provide users with useful sites. It should be notified that previous researches on Health Information Literacy are focused on hygiene information but present study's concentration is behavioral and skills of life. This study aims to survey the status of public librarians' Health Information Literacy in relation to clients.

Methodology: Regarding variables normality, one-sample T-Test is applied to determine the answers. The obtained results indicate desirability of Librarians' Health Information Literacy status in empathy, communication, health and family skills. The obtained average in all skills was higher than average criterion 3. Health Information Literacy of librarians in following cases; "knowing honor to service the clients" to other empathy indicators, "respectful appropriate behavior with all clients" to other indicators of communication skills, "trying to prevent perilous behaviors" to other indicators of health skills and finally "acceptance responsibility in their acts" to other indicators of family was higher.

Findings: Regarding variables normality, one-sample T-Test is applied to determine the answers. The obtained results indicate desirability of Librarians' Health Information Literacy status in empathy, communication, health and family skills. The obtained average in all skills was higher than average criterion 3. Health Information Literacy of librarians in following cases; "knowing honor to service the

clients” to other empathy indicators, “respectful appropriate behavior with all clients” to other indicators of communication skills, “trying to prevent perilous behaviors” to other indicators of health skills and finally “acceptance responsibility in their acts” to other indicators of family was higher.

Discussion: The present study is quite useful and beneficial because it highlights the role of librarians in providing health information services to clients. Using Health Information Literacy measurement, authorities of the public libraries can promote the literacy of health information of librarians. High communication skills of librarians result in attracting people to reading books in multifarious ways. Librarians should be able to communicate with schools and universities properly, hold study circles to create variety in libraries’ environment and have good communication skills. The results indicate that health information literacy of librarians is higher than average in terms of communication skills. Both Health Information Literacy and hygienic skills are significant and interrelated. The prior’s significance lies in empathy and communication skills and the latter’s in providing better services. Since different people from different social classes refer to libraries, it is necessary for librarians to have plentiful health and hygiene information to provide and maintain the health of libraries. Certainly the cleanliness and beauty of the library have a deserving effect on the users’ exhilaration. The results of the study demonstrate that librarians’ Health Information Literacy is in a desirable level in health and family skills.

It should be notified that with the introduction of new tools and software technology to the libraries, the librarian’s literacy level has extensively boosted. Having tried to learn new information technologies, librarians can introduce health-related databases to users by holding various training courses in libraries. In spite of librarians’ higher Health Information Literacy, the entrance of technologically advanced utensils and electronic resources to libraries create anxiety filled environments. Therefore, librarians need to promote their skills in different fields especially in health information to avoid physical and mental damages. Librarians could make libraries a certain, safe and trusted place through secrecy maintenance, affability and reliability and providing necessary facilities for easy accessibility to health information required for users. Authorities could also have a determinant role in the augment of librarians’ Health Information Literacy. They could carry out this task by; purchasing and sending various sources of health, psychology and hygiene for libraries; purchasing health related databases to librarians and users; holding different conferences about Health Information Literacy for librarians; holding educational courses for all librarians in city; making them familiar with tools and new technological soft wares; holding study circles among librarians in city; creating communicative relationship among librarians and professionals like physicians and psychiatrists and finally establishing a provincial counseling center to lead librarians settle their own and members problems.

Keywords: Health, Health Information, librarians, Clients, Public Library

---

*Corresponding author:

Email: moslemi_m3@yahoo.com

2020 Published by

Shahid Chamran University of Ahvaz

How to Cite:

Moslemi, M., Farajpour, M. (2020). The Study of Public Librarians' Status in Health Information Literacy in relation to Clients (case study: West Azerbaijan province). *Journal of Studies in Library and Information Science*, 12(1): 174-187.

بررسی وضعیت سواد اطلاعات سلامت کتابداران کتابخانه های عمومی در ارتباط با مراجعان (مطالعه موردی: استان آذربایجان غربی)

معصومه مسلمی^{۱*}، محمد فرج پور^۲

۱. کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی و مسئول کتابخانه عمومی آیت الله زین العابدین سلماسی

۲. دانشجوی دکتری مشاوره خانواده

اطلاعات مقاله

تاریخ پذیرش: ۹۸/۰۳/۰۶

تاریخ دریافت: ۹۶/۰۷/۱۱

چکیده

هدف: هدف از این پژوهش بررسی وضعیت سواد اطلاعات سلامت کتابداران کتابخانه های عمومی در ارتباط با مراجعان است.

روش شناسی: پژوهش از نوع توصیفی و تحلیلی و به روش پیمایشی انجام شده است. ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه می باشد که بین ۱۱۹ نفر از کتابداران کتابخانه های عمومی استان آذربایجان غربی در اسفند ماه سال ۹۳ توزیع شد و داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS تجزیه و تحلیل گردید.

یافته ها: سواد اطلاعات سلامت کتابداران از نظر مهارت های همدلی، ارتباطی، بهداشتی، خانوادگی در سطح مطلوبی بود، زیرا میانگین به دست آمده در تمام گویه های مهارت های ذکر شده، بالاتر از میانگین معیار ۳ بود. سواد اطلاعات سلامت کتابداران در "افتخار دانستن خدمت به مراجعین" نسبت به سایر شاخص های همدلی و در "رفتار مناسب توأم با احترام با همه مراجعان" نسبت به سایر شاخص های مهارت های ارتباطی و در "تلاش برای پیشگیری از رفتارهای مخاطره آمیز" نسبت به سایر شاخص های بهداشتی و در "پذیرش مسئولیت اعمال خود" نسبت به سایر شاخص های خانوادگی بالاتر بود.

نتیجه گیری: این مطالعه به خاطر نقش کتابداران در ارائه خدمات اطلاعات سلامتی به مراجعان مفید است. با سنجش سواد اطلاعات سلامت، مسئولان کتابخانه های عمومی می توانند برای ارتقاء سواد اطلاعات سلامت کتابداران برنامه ریزی کنند.

کلیدواژه ها: سلامت، سواد اطلاعات سلامت، کتابداران، مراجعان، کتابخانه عمومی

*نویسنده مسئول: moslemi_m3@yahoo.com

استناد به این مقاله:

مسلمی، معصومه، فرج پور، محمد (۱۳۹۹). بررسی وضعیت سواد اطلاعات سلامت کتابداران کتابخانه های عمومی در ارتباط با مراجعان (مطالعه موردی: استان آذربایجان غربی). *مطالعات کتابداری و علم اطلاعات*، ۱۲ (۱): ۱۷۴-۱۸۷.

مقدمه و بیان مسئله

اگرچه سازمانهای مشخصی مسئولیت بهداشت عمومی و تندرستی جامعه را برعهده دارند، ولی مراکز مختلف خدمات فرهنگی و آموزشی از جمله کتابخانه‌ها، می‌توانند نقش مهمی را در این راستا ایفا کنند. کتابداران بخش مرجع که مسئولیت تهیه و اشاعه اطلاعات روزآمد برای قشرهای مختلف جامعه را برعهده دارند، می‌توانند در این جهت نقش تعیین‌کننده‌ای داشته باشند. کتابدار مرجع علاقه‌مند قادر است اطلاعات دقیق، روزآمد و کامل را به مسئولان مربوط، بهداشت کاران و مراقبان بهداشت برساند و یا این اطلاعات را به طور مستقیم در اختیار مراجعه‌کنندگان به کتابخانه قرار دهد (شریف مقدم، ۱۳۸۵).

با توجه به مراجعه اقبال مختلف جامعه به کتابخانه‌های عمومی، کتابداران می‌توانند با رفتار درست و افزایش علم خود در زمینه‌های مختلف بر رفع نیاز اطلاعاتی کاربران خود بکوشند و با سواد اطلاعات سلامت بیشتر می‌توانند اطلاعات مورد نیاز کاربران را در مدت زمان کوتاه در اختیار آنها قرار دهند و باعث رضایت در کاربران خود و ایجاد علاقه در آنها برای حضور در کتابخانه شوند. بنابراین سواد اطلاعات سلامت کتابداران در جامعه کنونی اهمیت زیادی دارد. در زیر چند کلید واژه مهم پژوهش تعریف می‌شود:

سلامت گستره‌ای است که در آن حیطة، فرد یا گروه می‌تواند، آرمان‌ها و راه برآورده ساختن نیازها را درک نموده و از طرف دیگر، قادر به تغییر یا سازش با محیط باشد. بدین ترتیب، سلامت به عنوان وسیله‌ای برای زندگی هر روزه در نظر گرفته می‌شود نه به عنوان هدف زندگی. این قضیه یک مفهوم مثبت است که هم بر امکانات اجتماعی و فردی تأکید دارد و هم بر توانایی‌های جسمی (کنس؛ پردی؛ داگلاس؛ ۱۳۸۴). سواد سلامت یک پایه اساسی برای سلامت و زندگی شهروندی مدرن است. سواد سلامت ترکیبی حیاتی از سرمایه اجتماعی است و باید به عنوان یک سیاست و نه تنها در بخش سلامت بلکه در تمام بخش‌ها مورد توجه قرار گیرد. در واقع سواد سلامت فعال است: همانطور که جامعه در حال تغییر است، انجام مهارت‌های سواد به عمل کردن نیاز دارد. شهروندان به طور مستمر اطلاعات جدید را یاد می‌گیرند و به منظور هدایت تصمیم‌گیری‌های سلامت خود اطلاعات منسوخ را فراموش می‌کنند. همچنین سواد سلامت پویا است: افراد دارای سواد سلامت دائماً درگیر مبادله و گفتگو با محیط خود هستند (کریمی و همکاران، ۱۳۹۲). اگر چه پول، زمان و تلاش بیشتری برای مطالعه افزایش نگرانی مراقبت‌های بهداشتی، نگرانی از وضعیت‌های پزشکی، و افزایش هزینه‌های مراقبت‌های بهداشتی صرف شده است، چنین کاری به اندازه کافی برای بهبود یک جزء علی‌حیاتی که سواد اطلاعاتی سلامت است، انجام نشده است. سواد اطلاعات سلامت می‌تواند به عنوان توانایی برای پیدا کردن، ارزیابی، تفسیر، درک و پس از آن استفاده از اطلاعات برای ترویج و حفظ سلامت تعریف می‌شود (مختار، مجید، فو؛ ۲۰۰۶).

روزانه مراجعه‌کنندگان با مشکلات فراوانی به کتابخانه‌ها رجوع می‌کنند که نیاز به انواع راهنمایی و مشاوره دارند. کتابداران نه تنها کسانی هستند که کتاب به مراجعه‌کنندگان می‌دهند بلکه باید بدانند که چه کتابی می‌تواند نیاز مراجعه‌کننده را رفع نماید. کتابدار باید فردی دانشمند باشد و کتابدار یک مربی است. دانشمند بودن برای کمک به خواننده در یافتن اطلاعات مورد نیاز و کمک به خواننده در انتخاب آثار خوب نقش اساسی دارد. برای اینکه آموزش استفاده از کتابخانه به خوانندگان با ابعادی که امروز تحت عنوان سواد اطلاعاتی پیدا کرده است به درستی ارائه شود، مربی بودن نیز از اهمیتی بیش از گذشته برخوردار شده است (دیانی، ۱۳۸۷). نوع رفتار کتابداران و نحوه دادن اطلاعات و مشاوره، در جذب مخاطب به کتابخانه تاثیر دارد. اگر کتابداران سواد اطلاعات سلامت را به اندازه کافی داشته باشند، می‌توانند به رفع نیاز اطلاعاتی کاربران

1Katz, Jeanne
2Peberdy, Alyson
3Douglas, Jenny
4Mokhtar I.A, Majid S, Foo S

کمک کنند و این باعث ایجاد رضایت کاربران می شود و ایجاد رضایت در کاربران نه تنها باعث می شود که آنها به استفاده کننده دائمی کتابخانه مبدل شوند بلکه باعث تشویق و ترغیب دیگر اعضای بالقوه برای حضور در کتابخانه نیز می گردد. اگر یک عضو راضی و خشنود باشد، ممکن است با تبلیغات خدمات کتابخانه به سایر دوستان خود عاملی برای حضور آنها در کتابخانه گردد (مسلمی، ۱۳۹۴).

سواد اطلاعات سلامت را می توان از جنبه های مختلف بررسی کرد. در این پژوهش تلاش شد تا سواد اطلاعات سلامت کتابداران از نظر مهارت های همدلی، ارتباطی، بهداشتی و خانوادگی مورد بررسی قرار گیرد. همدلی یا هم حسی به معنی تلاش برای فهم موقعیت زندگی دیگران است (خنیفر، ۱۳۹۰). همدلی به فرد کمک می کند تا بتواند انسان های دیگر را حتی وقتی با آنها بسیار متفاوت است بپذیرد و به آنها احترام گذارد. همدلی روابط اجتماعی را بهبود می بخشد و به ایجاد رفتارهای حمایت کننده و پذیرنده، نسبت به انسان های دیگر، منجر می شود (رادفر و حمیدی، ۱۳۸۷). مهارت های ارتباطی به رفتارهایی اطلاق می شود که شخص می تواند از آن طریق با دیگران به نحوی ارتباط برقرار کند که به بروز پاسخ های مثبت و پرهیز از پاسخ های منفی منتهی شود (قبادی، ۱۳۸۷)، این توانایی به فرد کمک می کند تا بتواند به صورت کلامی یا غیر کلامی و مناسب با فرهنگ، جامعه و موقعیت، نظر خود را بیان نماید. بدین معنی که فرد بتواند نظرها، عقاید، خواسته ها، نیازها و هیجان های خود را ابراز کند و به هنگام نیاز قادر باشد از دیگران درخواست کمک و راهنمایی نماید. مهارت تقاضای کمک و راهنمایی از دیگران در مواقع ضروری، از عوامل مهم یک رابطه سالم است (رادفر و حمیدی، ۱۳۸۷). در مورد اطلاعات بهداشتی، یکی از وظایف کتابداران، کمک به ارتقای سطح بهداشت و تندرستی عمومی جامعه است که در بسیاری از کشورها مورد توجه خاص می باشد. جامعه ای قادر به رشد اقتصادی، علمی، اجتماعی و ... است که کمتر درگیر حل مشکلات بهداشتی و سلامتی مردم باشد. به عبارت دیگر وجود امراض مختلف و رعایت نکردن نکات بهداشتی در جامعه، موجب اتلاف وقت مسئولان دولتی، صرف هزینه های سنگین بهداشتی جامعه ای ناسالم و در نهایت نبود آرامش و بهداشت روانی عمومی برای تفکر صحیح و ارتقا و رشد جامعه می شود. اهمیت این موضوع موجب شده است تا نهاد ها و سازمانهای زیادی به بهبود وضعیت بهداشتی و سلامتی جامعه کمک کنند. کتابداران نیز که خود را مسئول ارائه اطلاعات بهینه به جامعه می دانند، در این جهت نقش مهمی را در جوامع مختلف داشته اند (شریف مقدم، ۱۳۸۵). کتابداران در کتابخانه ها مسئول اشاعه اطلاعات علمی گوناگون می باشند و برای اینکه کتابداران اطلاعات سلامت مفیدی به کاربران خود ارائه دهند، باید سواد اطلاعات سلامت بیشتری داشته باشند. با توجه به وجود انواع منابع مختلف الکترونیکی باید کتابداران شیوه های مختلف دستیابی به اطلاعات سلامت را بیاموزند و بر ارتقاء سواد سلامت خود بکوشند. در مورد مهارت های خانوادگی، موفقیت فرد در خانواده و برنامه ریزی در زندگی بر موفقیت او در اجتماع نیز تاثیر دارد. کتابداری که برنامه ریزی می کند، بهتر می تواند در کتابخانه برای انجام فعالیتهای مختلف و پاسخ دهی به اعضا در زمان مناسب موفق باشد. کتابداران برای ارتباط با اقشار مختلف جامعه باید صبور باشند. داشتن روحیه انتقاد پذیری باعث می شود که کتابداران به انتقادات و پیشنهادات اعضا توجه نمایند و سعی بر رفع ایرادات نمایند.

بررسی های پژوهش:

- وضعیت سواد اطلاعات سلامت کتابداران کتابخانه های عمومی از نظر همدلی چگونه است؟
- وضعیت سواد اطلاعات سلامت کتابداران کتابخانه های عمومی از نظر مهارتهای ارتباطی چگونه است؟
- وضعیت سواد اطلاعات سلامت کتابداران کتابخانه های عمومی از نظر اطلاعات بهداشتی چگونه است؟
- وضعیت سواد اطلاعات سلامت کتابداران کتابخانه های عمومی از نظر مهارتهای خانوادگی چگونه است؟

پیشینه پژوهش

پژوهش‌های زیادی در خارج از کشور و پژوهش‌های کمی در داخل کشور در رابطه سواد اطلاعات سلامت انجام شده است که به برخی از آنها اشاره خواهد شد. پژوهش بیگدلی، عظیمی و زارع (۱۳۹۱) نشان داد که حدود ۸۳ درصد زنان از وب برای جستجوی اطلاعات سلامت استفاده می‌کنند. بین استفاده فرد و درآمد، بین قصد استفاده و تجربه گذشته فرد در استفاده، بین قصد استفاده و نگرش نسبت به اطلاعات سلامت، بین قصد و انگیزه استفاده رابطه معناداری وجود داشت. نتایج پژوهش خسروی و همکاران (۱۳۹۲) نشان داده بود که سواد سلامت بیماران دیابتی مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی شهر شیراز در سطح مرزی قرار دارد. نتیجه پژوهش نبود تناسب میان خوانایی منابع آموزشی و سواد سلامت بیماران را نشان داده بود. پژوهش زارع گاوگانی، قیصری و اصغری جعفرآبادی (۱۳۹۳) نشان داده بود که رایج ترین مجرای کسب اطلاعات سلامت، تماشای تلویزیون بود. همچنین در بین منابع مورد استفاده، تلویزیون در رتبه اول قرار داشت و در میان منابع اینترنتی، از موتورهای جستجوگر بیشتر استفاده شده است. پژوهش مهدی پور و یاری (۱۳۹۴) نشان داد که بیشترین تعداد کتابداران دارای سواد سلامت کافی بودند. رابطه بین نمره درک خواندن و نمره محاسبات معنی دار و مثبت بود و متغیرهای جنس و میزان آشنایی با زبان انگلیسی بر سطح سواد سلامت کتابداران تأثیر گذار بود، اما در مورد متغیرهای سن، وضعیت تأهل، رشته تحصیلی، سطح تحصیلات و وضعیت سلامتی تأثیر معناداری مشاهده نشده بود. پژوهش سادات موسوی و اسکندری (۱۳۹۴) نشان داد که فشارهای روحی و روانی ناشی از اضطراب شغلی سلامت کتابداران را تهدید می‌کند.

نتایج پژوهش مختار، مجید و فو (۲۰۰۶) نشان داده بود که اکثر مردم اطلاعات مرتبط با سلامت را در اینترنت جستجو می‌کردند. آنها معمولاً از موتورهای جستجو استفاده می‌کردند و به کاربردی بودن اطلاعات به دست آمده در پرداختن به نگرانی‌ها و نیازهای خود در حوزه سلامت، اعتماد داشتند. در مرحله دوم، مردم کاملاً از ایده قرار دادن نگرانی‌های سلامتی شان یا پرسش و پاسخ با یک متخصص پزشکی که به صورت آنلاین در دسترس باشند، حمایت می‌کردند. نتایج پژوهش هریس و همکاران (۲۰۱۰) نشان داده بود که کاربران کتابخانه، کتابخانه‌های عمومی را به عنوان منبعی بسیار قابل اعتماد برای کسب اطلاعات سلامت تلقی کرده‌اند. اکثر کاربران مورد بررسی در جستجوی کتاب‌های مربوط به نگرانی سلامت خود بودند و بیش از نیمی قادر بودند آنچه را که بدان نیاز داشتند، بیابند. در حالی که عموم کاربران خودشان قادر به پاسخگویی به نیازهایشان بودند، برخی از پاسخ دهندگان به نظرسنجی و همچنین کسانی که در مصاحبه شرکت داشتند؛ اظهار داشتند که علی‌رغم عدم اطمینان‌شان از تأمین مراجع مورد انتظار؛ با کارکنان کتابخانه برای گرفتن کمک، مشورت نموده‌اند. پژوهش میلیمو وزیک و تنیا (۲۰۱۳) نشان داده بود که کارکنان سلامت و کتابداران اطلاعات مشتری را در اختیار او قرار می‌دهند. اما چالش‌های عمده پیشروی آنها؛ منابع انسانی ناکافی؛ بودجه ناکافی؛ مشکلات قانونی و فقدان آگاهی در کاربران نسبت به خدمات موجود بود. یافته‌های عمده پژوهش اگنجابی و اکرلی (۲۰۱۴) به طور خلاصه عبارت بودند از: خدمات اطلاع‌رسانی جامعه گاهی اوقات در جامعه مورد بررسی استفاده شده بود. به دلیل کم بودن سواد اطلاعات سلامت؛ بهره‌گیری از خدمات اطلاع‌رسانی جامعه به طور مثبت و فزاینده پیش بینی شد. در نتیجه، استفاده از خدمات اطلاع‌رسانی جامعه بستگی به سطح سواد اطلاعات سلامت شهروندان داشت.

جمع بندی: نتایج پژوهش بیگدلی و عظیمی و زارع (۱۳۹۱) نشان داده بود که حدود ۸۳ درصد زنان از وب برای جستجوی اطلاعات سلامت استفاده می‌کردند و نتایج پژوهش مختار، مجید و فو (۲۰۰۶) نشان داده بود که اکثر مردم اطلاعات مرتبط با

سلامت را در اینترنت جستجو می کنند. در زمان کنونی گرایش مردم به سمت استفاده از اینترنت با توجه به دریافت اطلاعات زیاد در مدت زمان کم روز به روز زیاد می شود. دریافت اطلاعات سلامت از محیط های مختلف اینترنت با سرعت زیاد باعث ایجاد نوعی اعتماد به مطالب موجود در اینترنت می شود، ولی باید دانست که اشخاص با تجربه های مختلف در اینترنت مطلب درج می کنند و باید تلاش کرد اطلاعات مورد نیاز را از سایتهای معتبر به دست آورد. نتایج پژوهش هریس و همکارانش (۲۰۱۰) نشان داده بود که کاربران کتابخانه، کتابخانه های عمومی را به عنوان منبعی بسیار قابل اعتماد برای کسب اطلاعات سلامت تلقی کرده اند. یکی از خدمات مهم کتابخانه های عمومی ارائه خدمات اینترنتی و منابع الکترونیکی است. برای کاربران، کتابداران بهترین راهنمایان هستند که با سواد اطلاعات سلامت بالا می توانند کاربران را با سایت های مفید آشنا سازند. در پژوهش های پیشین سواد اطلاعات سلامت، بیشتر از جنبه داشتن اطلاعات بهداشتی ولی در این پژوهش بیشتر از جنبه رفتاری و مهارتهای زندگی بررسی شده است. اگر چه انواع منابع مختلف سنتی و الکترونیکی در کتابخانه های عمومی وجود داشته باشد، بدون راهنمایی، تبلیغ و شناساندن کتابداران بسیاری از منابع بدون استفاده خواهند ماند. کتابداران با سواد اطلاعات سلامت زیاد بهتر می توانند مردم را به سمت کتاب و کتابخوانی تشویق نمایند. با پیشرفت فناوری و وجود منابع اطلاعاتی مختلف، کتابداران برای اینکه به نیازهای اطلاعاتی کاربران پاسخ دهند، باید بر افزایش سواد اطلاعات سلامت خود نیز بکوشند تا بتوانند بر پویایی کتابخانه در عصر اطلاعات کمک نمایند.

روش شناسی پژوهش

روش پژوهش حاضر، پیمایشی از نوع توصیفی و تحلیلی است. جامعه آماری آن کتابداران کتابخانه های عمومی وابسته به نهاد کتابخانه های عمومی کشور در استان آذربایجان غربی است. در جدول ۱ جامعه آماری و حجم نمونه مشاهده می شود.

جدول ۱. جامعه آماری و نمونه های انتخابی

تعداد کتابخانه	۶۷
تعداد کل کتابدار	۱۷۳
تعداد کتابدار زن	۶۳ (۳۶ درصد جامعه آماری)
تعداد کتابدار مرد	۱۱۰ (۶۴ درصد جامعه آماری)
تعداد نمونه بر اساس فرمول کوکران	۱۱۹ نفر

ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه محقق ساخته است که بخش نخست پرسشنامه مشتمل بر اطلاعات جمعیت شناختی است و پرسشنامه دارای ۴ سوال بسته با شاخص های مهارتهای همدلی، ارتباطی، بهداشتی و خانوادگی است که هر کدام از شاخص ها دارای گویه های مختلف است. برای تجزیه و تحلیل داده های حاصل از پرسشنامه ها، از نرم افزار آماری SPSS 18 استفاده شد.

روایی محتوایی پرسشنامه به روش توافق بین متخصصان تعیین گردیده است. با توجه به اینکه پرسشنامه محقق ساخته بود، برای بررسی روایی پرسشنامه از آزمون تحلیل عامل تأییدی استفاده شد. با توجه به نتایج آزمون کیزر مایر و بارتلت در تحلیل عامل تأییدی میزان سطح معنی داری به دست آمده برای روایی آزمون ۰/۰۰۰ است و این مقدار کمتر از ۰/۰۵ است، همچنین مقدار عامل تأییدی ۰/۸۱۷ است که بالاتر از ۰/۷۰ می باشد، لذا سازه ها دارای روایی بالایی هستند، بنابراین پرسشنامه دارای روایی مناسبی است. برای بررسی پایایی پرسشنامه از روش آلفای کرونباخ استفاده شد. چنانکه ارقام مندرج در جدول ۲ نشان

می دهند، نتیجه برآورد پایایی گویه های پژوهش حاکی از آن است که مقدار ضریب آلفا در سطح مطلوبی است. پس گویه های پژوهش از پایایی لازم برخوردارند.

جدول ۲. ضرایب آلفای کرونباخ برای پرسشنامه

ردیف	سرفصل سوالات	نمونه مقدماتی (۲۰ پرسشنامه اولیه)	ضرایب آلفا نمونه نهایی (۳۰ پرسشنامه)
۱	سواد اطلاعات سلامت از نظر همدلی	۰/۹۱۱	۰/۹۰۶
۲	سواد اطلاعات سلامت از نظر مهارتهای ارتباطی	۰/۹۱۹	۰/۸۸۲
۳	سواد اطلاعات سلامت از نظر بهداشتی	۰/۹۲۹	۰/۸۸۸
۴	سواد اطلاعات سلامت از نظر خانوادگی	۰/۷۸۸	۰/۸۴۳

برای بررسی نرمال بودن از آزمون کلموگروف - اسمیرنوف استفاده شد.

جدول ۳. نرمال بودن متغیرهای موجود در تحقیق

متغیرها	وضعیت سواد اطلاعات سلامت از نظر همدلی	وضعیت سواد اطلاعات سلامت از نظر ارتباطی	وضعیت سواد اطلاعات سلامت از نظر بهداشتی	وضعیت سواد اطلاعات سلامت از نظر خانوادگی
کولموگورف	۱/۱۹۶	۱/۱۷۸	۰/۹۸۳	۱/۴۹۵
سطح معنی	۰/۱۱۳	۰/۱۲۵	۰/۲۸۹	۰/۰۲۳

نتایج جدول ۳ نشان می دهد، مفروضات بکارگیری آزمون t یک نمونه ای در مورد همه شاخص ها مورد تأیید است، زیرا مقدار Z بدست آمده برای شاخص ها بین $+1/96$ و $-1/96$ است و شکل توزیع متغیرهای مورد مطالعه از توزیع نرمال تبعیت می کند که در نتیجه آزمون تی قابل اجرا است.

یافته های پژوهش

یافته های جمعیت شناختی: ۵۴ نفر از پاسخگویان یعنی ۴۵/۴ درصد زن و ۶۵ نفر از پاسخگویان یعنی ۵۴/۶ درصد مرد هستند. ۳۱/۱ درصد پاسخگویان در گروه سنی ۲۰ تا ۳۰ سال، ۶۱/۳ درصد در گروه ۳۱ تا ۴۰ سال و ۷/۶ درصد در گروه ۵۰-۴۱ سال قرار دارند. مقطع تحصیلی ۲/۵ درصد پاسخگویان کاردانی، ۷۷/۳ درصد کارشناسی و ۲۰/۲ درصد کارشناسی ارشد و بالاتر هستند. با توجه به نرمال بودن متغیرهای تحت بررسی جهت مشخص شدن پاسخ سوالات از آزمون تی تک نمونه ای استفاده گردید. در آزمون تی تک نمونه ای، سطح معناداری به دست آمده برای گویه ها در صورتی که کمتر از ۰/۰۵ باشد، یعنی جواب به دست آمده، مورد تأیید است. در ارتباط با سوال اول پژوهش (وضعیت سواد اطلاعات سلامت کتابداران کتابخانه های عمومی از نظر همدلی چگونه است؟) از طریق آمار توصیفی و روش تی تک نمونه ای استفاده شد.

جدول ۴. نتایج آزمون ۴ برای سنجش وضعیت سواد اطلاعات سلامت کتابداران از نظر همدلی

گویه ها	درجه آزادی	میانگین	انحراف معیار	مقدار تی	سطح معناداری
داشتن شور و شوق برای خدمت به	۱۱۸	۴/۱۷	۰/۸۵۷	۱۴/۸۷۱	۰/۰۰۰
شناخت ارزشها و تعصبات خود	۱۱۸	۳/۹۱	۰/۹۲۰	۱۰/۷۵۵	۰/۰۰۰
احترام و تکریم گروه های مختلف مراجعه کننده	۱۱۸	۴/۳۱	۰/۸۱۰	۱۷/۶۴۶	۰/۰۰۰
تلاش برای ایجاد اعتماد در کاربران	۱۱۸	۴/۲۹	۰/۸۲۵	۱۷/۰۰۴	۰/۰۰۰
توجه به گفتار مراجعه کننده	۱۱۸	۴/۳۷	۰/۷۲۳	۲۰/۶۵۹	۰/۰۰۰
افتخار دانستن خدمت به مراجعان	۱۱۸	۴/۴۷	۰/۷۴۶	۲۱/۵۰۸	۰/۰۰۰
در نظر گرفتن احساسات هیجانی در چهره مراجعه کننده	۱۱۸	۴/۱۷	۰/۸۶۷	۱۴/۷۰۲	۰/۰۰۰

با توجه به نتایج جدول ۴ وضعیت سواد اطلاعات سلامت کتابداران از نظر همدلی در سطح مطلوبی است، زیرا میانگین به دست آمده در تمام گویه ها بالاتر از میانگین معیار ۳ می باشد. نتایج تمام ۷ شاخص مورد بررسی در ۹۵ درصد فاصله اطمینان با مقدار ۰/۰۰۰ که کمتر از ۰/۰۵ است، تأیید می شود.

در ارتباط با سوال دوم پژوهش (وضعیت سواد اطلاعات سلامت کتابداران کتابخانه های عمومی از نظر مهارت های ارتباطی چگونه است؟) از آمار توصیفی و روش تی تک نمونه ای استفاده شد.

جدول ۵. نتایج آزمون ۴ برای سنجش وضعیت سواد اطلاعات سلامت کتابداران از نظر مهارت های ارتباطی

گویه ها	درجه آزادی	میانگین	انحراف معیار	مقدار تی	سطح معناداری
تمایل برای یادگیری و به کارگیری مهارت های ارتباطی	۱۱۸	۴/۲۹	۰/۸۰۴	۱۷/۴۴۴	۰/۰۰۰
تمایل به گوش کردن به سخنان اعضا	۱۱۸	۳/۸۱	۱/۰۱۱	۸/۷۰۷	۰/۰۰۰
تمایل به ایجاد گروه های بحث و گفتگو در داخل کتابخانه	۱۱۸	۳/۸۱	۰/۹۹۴	۸/۸۵۵	۰/۰۰۰
ایجاد شرایط امکان دسترسی برابر مراجعه کنندگان به اطلاعات	۱۱۸	۴/۱۸	۰/۸۵۳	۱۵/۱۴۶	۰/۰۰۰
داشتن روی گشاده و خوش برخورد بودن	۱۱۸	۴/۴۵	۰/۷۷۸	۲۰/۲۷۰	۰/۰۰۰
رفتار مناسب و توأم با احترام با همه مراجعان	۱۱۸	۴/۶۰	۰/۶۴۲	۲۷/۱۲۹	۰/۰۰۰
تمایل به ایجاد حلقه های مطالعاتی	۱۱۸	۳/۸۴	۱/۰۲۵	۸/۹۴۴	۰/۰۰۰
عدم توجه به علایق شخصی در مقابل حقوق مراجعان	۱۱۸	۳/۷۶	۱/۱۵۷	۷/۱۳۱	۰/۰۰۰
احترام به حقوق مراجعان در مورد محرمانه بودن اطلاعات مربوط به آنها	۱۱۸	۴/۴۸	۰/۷۷۹	۲۰/۶۹۸	۰/۰۰۰
خوشرو و قابل اعتماد بودن در مورد پاسخگویی به اطلاعات سلامتی مورد نیاز کاربران	۱۱۸	۴/۴۷	۰/۷۱۱	۲۲/۵۶۴	۰/۰۰۰

گویه ها	درجه آزادی	میانگین	انحراف معیار	مقدار تی	سطح معناداری
تمایل برای یادگیری و به کارگیری مهارتهای ارتباطی	۱۱۸	۴/۲۹	۰/۸۰۴	۱۷/۴۴۴	۰/۰۰۰
تمایل به گوش کردن به سخنان اعضا	۱۱۸	۳/۸۱	۱/۰۱۱	۸/۷۰۷	۰/۰۰۰
تمایل به ایجاد گروه های بحث و گفتگو در داخل کتابخانه	۱۱۸	۳/۸۱	۰/۹۹۴	۸/۸۵۵	۰/۰۰۰
ایجاد شرایط امکان دسترسی برابر مراجعہ کنندگان به اطلاعات	۱۱۸	۴/۱۸	۰/۸۵۳	۱۵/۱۴۶	۰/۰۰۰
داشتن روی گشاده و خوش برخورد بودن	۱۱۸	۴/۴۵	۰/۷۷۸	۲۰/۲۷۰	۰/۰۰۰
فراهم کردن امکانات لازم برای دسترسی آسان و با صرف کمترین زمان به اطلاعات بهداشتی مورد نیازاعضاء	۱۱۸	۴/۲۳	۰/۸۲۸	۱۶/۱۶۷	۰/۰۰۰
عمل به اصول قوانین و رفتارهای سالم قبل از توصیه به دیگران	۱۱۸	۴/۲۳	۰/۷۱۶	۱۸/۱۷۱	۰/۰۰۰
ورود ابزارها و نرم افزارهای جدید فن آوری به کتابخانه باعث افزایش دانش و ارائه خدماتی اطلاعاتی	۱۱۸	۴/۰۹	۰/۹۰۲	۱۳/۲۱۳	۰/۰۰۰

با توجه به نتایج جدول ۵ وضعیت سواد اطلاعات سلامت کتابداران از نظر ارتباطی در سطح مطلوبی می باشد زیرا میانگین به دست آمده در تمام گویه ها بالاتر از میانگین معیار ۳ می باشد. سواد اطلاعات سلامت کتابداران در "رفتار مناسب توام با احترام با همه مراجعان" نسبت به سایر گویه ها بالاتر می باشد و نتایج تمام ۱۳ شاخص مورد بررسی در ۹۵ درصد فاصله اطمینان با مقدار ۰/۰۰۰ که کمتر از ۰/۰۵ است، تأیید می شود.

در ارتباط با سوال سوم (وضعیت سواد اطلاعات سلامت کتابداران کتابخانه های عمومی از نظر اطلاعات بهداشتی چگونه است؟) از طریق آمار توصیفی و روش تی تک نمونه ای استفاده شد.

جدول ۶. نتایج آزمون ۱ برای سنجش وضعیت سواد اطلاعات سلامت کتابداران از نظر اطلاعات بهداشتی

گویه ها	درجه آزادی	میانگین	انحراف معیار	مقدار تی	سطح معناداری
تلاش برای یادگیری فن آوری های اطلاعاتی جدید	۱۱۸	۴/۲۱	۰/۷۸۰	۱۶/۹۲۹	۰/۰۰۰
توان انتقال اطلاعات بهداشتی آموخته شده به دیگران	۱۱۸	۳/۹۸	۰/۷۹۲	۱۳/۵۴۷	۰/۰۰۰
ارتقای سلامت از طریق افزایش دانش و آگاهی	۱۱۸	۴/۱۹	۰/۷۶۰	۱۷/۰۷۸	۰/۰۰۰
آموزش سلامت و بالا بردن سطح مهارتهای زندگی	۱۱۸	۴/۱۶	۰/۸۱۳	۱۵/۵۶۳	۰/۰۰۰
تلاش برای به روز کردن دانش سلامت خود	۱۱۸	۴/۳۰	۰/۷۴۳	۱۹/۱۲۸	۰/۰۰۰
مسئولیت پذیری در قبال سلامت خود و دیگران	۱۱۸	۴/۳۰	۰/۷۴۲	۱۹/۱۲۸	۰/۰۰۰
ارتباط با متخصصان از جمله پزشکی، روانپزشکی، روانشناسی و مشاوره برای پاسخگویی به نیازهای اعضا	۱۱۸	۳/۰۰	۱/۱۶۴	۰/۰۰۰	۱/۰۰۰

سطح معناداری	مقدار تی	انحراف معیار	میانگین	درجه آزادی	گویه ها
۰/۰۰۰	۱۶/۹۲۹	۰/۷۸۰	۴/۲۱	۱۱۸	تلاش برای یادگیری فن آوری های اطلاعاتی جدید
۰/۰۰۰	۱۳/۵۴۷	۰/۷۹۲	۳/۹۸	۱۱۸	توان انتقال اطلاعات بهداشتی آموخته شده به دیگران
۰/۰۰۰	۱۷/۰۷۸	۰/۷۶۰	۴/۱۹	۱۱۸	ارتقای سلامت از طریق افزایش دانش و آگاهی
۰/۰۰۰	۱۵/۵۶۳	۰/۸۱۳	۴/۱۶	۱۱۸	آموزش سلامت و بالا بردن سطح مهارت های زندگی
۰/۰۰۰	۵/۰۲۳	۱/۰۴۰	۳/۴۸	۱۱۸	آشنایی با پایگاه های اطلاعاتی مختلف برای کسب اطلاعات سلامتی
۰/۰۰۰	۲۱/۷۵۳	۰/۷۲۱	۴/۴۴	۱۱۸	تلاش برای پیشگیری از رفتارهای مخاطره آمیز

با توجه به نتایج جدول ۶ وضعیت سواد اطلاعات سلامت کتابداران از نظر بهداشتی در سطح مطلوبی می باشد زیرا میانگین به دست آمده در تمام گویه ها بالاتر از میانگین معیار ۳ می باشد. سواد اطلاعات سلامت کتابداران از نظر بهداشتی در "تلاش برای پیشگیری از رفتارهای مخاطره آمیز" نسبت به سایر گویه ها بالاتر است. یادگیری فناوری های اطلاعاتی جدید کمک می کند تا بتوان از ابزارهای اطلاعاتی جدیدتر برای افزایش اطلاعات در زمینه های اطلاعات بهداشتی و غیره استفاده نمود و تلاش کتابداران برای یادگیری فناوری های اطلاعاتی جدید با میانگین ۴/۲۱ بیش از متوسط است. نتایج ۸ گویه در ۹۵ درصد فاصله اطمینان با سطح معناداری ۰/۰۰۰ که کمتر از ۰/۰۵ است، تأیید می شود و تنها نتیجه گویه ارتباط با متخصصان (از جمله پزشکی و روانپزشکی، روانشناسی، مشاوره برای پاسخگویی به نیازهای اعضاء) با سطح معناداری ۱/۰۰۰ که بیشتر از ۰/۰۵ است، تأیید نمی شود.

در ارتباط با سوال چهارم (وضعیت سواد اطلاعات سلامت کتابداران کتابخانه های عمومی از نظر مهارت های خانوادگی چگونه است؟) از طریق آمار توصیفی و روش تی تک نمونه استفاده شد.

جدول ۷. نتایج آزمون t برای سنجش وضعیت سواد اطلاعات سلامت کتابداران از نظر مهارت های خانوادگی

سطح معناداری	مقدار تی	انحراف معیار	میانگین	درجه آزادی	گویه ها
۰/۰۰۰	۱۴/۸۱۰	۰/۸۹۱	۴/۲۱	۱۱۸	آموزش مهارت های زندگی
۰/۰۰۰	۲۲/۶۸۳	۰/۷۱۱	۴/۴۸	۱۱۸	صبور بودن
۰/۰۰۰	۱۹/۶۳۳	۰/۷۳۸	۴/۳۳	۱۱۸	داشتن روحیه انتقاد پذیری
۰/۰۰۰	۱۸/۲۶۳	۰/۷۹۳	۴/۳۳	۱۱۸	داشتن برنامه ریزی در زندگی
۰/۰۰۰	۲۳/۰۶۰	۰/۷۱۲	۴/۵۰	۱۱۸	پذیرش مسئولیت اعمال خود

با توجه به نتایج جدول ۷ وضعیت سواد اطلاعات سلامت کتابداران از نظر مهارت های خانوادگی در سطح مطلوبی است، زیرا میانگین به دست آمده در تمام گویه ها بالاتر از میانگین معیار ۳ می باشد. نتایج تمام ۵ شاخص مورد بررسی در ۹۵ درصد فاصله اطمینان با مقدار ۰/۰۰۰ که کمتر از ۰/۰۵ است، تأیید می شود.

نتیجه گیری و بحث

کتابدار نقش مهمی در تبلیغ خدمات کتابخانه و جذب مخاطب به کتابخانه دارد. کتابداری که با عشق و علاقه در کتابخانه کار می کند و رفتار شایسته دارد، رفتار خوب کتابدار باعث راحتی اعضاء برای ایجاد تعامل خوب بین کتابدار و مراجعه کننده می شود. مراجعه کننده به راحتی می تواند نیازهای اطلاعاتی خود را بیان نماید. کتابداران با توجه به منابعی ای که در کتابخانه

است و با سواد اطلاعات سلامت بالایی که دارند، می توانند از طریق اینترنت و ... بر رفع نیاز اطلاعاتی کاربر کمک نمایند. بر اساس یافته های پژوهش سواد اطلاعات سلامت کتابداران از نظر همدلی در سطح مطلوبی است. مهارتهای ارتباطی بالای کتابداران باعث می شود که آنها بتوانند به شیوه های مختلف مردم را به سمت کتاب و کتابخوانی جذب نمایند. کتابداران نقش مهمی برای اطلاع رسانی خدمات کتابخانه در سازمان های فرهنگی مختلف دارند. کتابداران باید بتواند با پایگاه های بسیج، مدارس، دانشگاه ها و ... ارتباط داشته باشند و برای ایجاد تنوع در محیط کتابخانه حلقه های مطالعاتی و ... برگزار نمایند، برای اینکار لازم است، مهارتهای ارتباطی خوبی داشته باشند. نتایج پژوهش نشان داد که سواد اطلاعات سلامت کتابداران از نظر مهارتهای ارتباطی بالاتر از متوسط است. داشتن سواد اطلاعات سلامت نه تنها در زمینه های مهارتهای همدلی و ارتباطی مهم است، داشتن مهارتهای بهداشتی کتابداران نیز می تواند بر ارائه خدمات بهتر کمک کند. کتابداران باید با توجه به مراجعه اقشار مختلف جامعه تا حد ممکن اطلاعات بهداشتی زیادی داشته باشند و علاوه بر داشتن اطلاعات بهداشتی و ارائه خدمات بهداشتی بر حفظ بهداشت کتابخانه ها تلاش نمایند. نظافت و زیبایی کتابخانه می تواند، برای ایجاد نشاط بر کاربران تاثیر داشته باشد. نتایج پژوهش نشان داد که سواد اطلاعات سلامت کتابداران از نظر اطلاعات بهداشتی و مهارتهای خانوادگی در سطح مطلوبی است. بر اساس یافته های پژوهش مهدی پور و یاری (۱۳۹۴) بیشترین تعداد کتابداران دارای سواد سلامت کافی بودند. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که سواد اطلاعات سلامت کتابداران بالاتر از متوسط است، بنابراین کاربران برای افزایش سواد اطلاعات سلامت به راهنمایی و کمک کتابداران نیاز دارند و کتابداران با سواد اطلاعات سلامت بیشتر می توانند برای ارتقای سواد اطلاعات سلامت کاربران کتابخانه کمک نمایند. پژوهش مختار، مجید و فو (۲۰۰۶) نشان داد که اکثر مردم به دنبال اطلاعات سلامت از طریق اینترنت می باشند و نتایج پژوهش حاضر نشان داد که سواد اطلاعات سلامت کتابداران با ورود ابزارها و نرم افزار های جدید فن آوری به کتابخانه ها و تلاش برای یادگیری فن آوری های اطلاعاتی جدید و آشنایی با پایگاه های اطلاعاتی مختلف برای کسب اطلاعات سلامتی زیاد است، بنابراین کتابداران می توانند با برگزاری دوره های آموزشی مختلف در کتابخانه پایگاه های اطلاعاتی معتبر در زمینه سلامت را به کاربران معرفی کنند.

گرچه کتابداران سواد اطلاعات سلامت بالاتری دارند ولی پیشرفت فناوری و ورود منابع الکترونیکی متنوع به کتابخانه ها و غیره باعث ایجاد اضطراب در کتابداران می شود و همانطور که نتایج پژوهش سادات موسوی و اسکندری (۱۳۹۴) نشان داد فشارهای روحی و روانی ناشی از اضطراب شغلی سلامت کتابداران را تهدید می کند. بنابراین کتابداران به افزایش سطح مهارتهای خود در زمینه های مختلف از جمله داشتن اطلاعات سلامت و ... نیاز دارند تا از نظر جسمی و روحی آسیب نبینند. بنابراین مسئولان کتابخانه های عمومی می توانند یک مرکز مشاوره در سطح استان برای پاسخگویی و راهنمایی کتابداران ایجاد نمایند تا کتابداران برای رفع مشکلات خود با مرکز مشاوره در ارتباط باشند تا زمانی که خود کتابداران سواد اطلاعاتی کافی در زمینه های همدلی، ارتباطی، بهداشتی و خانوادگی نداشته باشند، نمی توانند کاربران را برای استفاده مفید از منابع مختلف تشویق نمایند، بنابراین مسئولان کتابخانه ها باید دوره های آموزشی مختلف برای افزایش اطلاعات بهداشتی کتابداران برگزار نمایند و کتابداران را با پایگاه های اطلاعاتی معتبر آشنا سازند تا کتابداران با دانش کافی به رفع نیاز اطلاعاتی کاربران کمک نمایند و کتابخانه ها با وجود کتابداران یک مکان قابل اعتماد برای اعضاء باشند. پژوهش هریس و همکارانش (۲۰۱۰) نشان داده بود که کاربران کتابخانه ها، کتابخانه های عمومی را به عنوان یک منبع بسیار قابل اعتماد اطلاعات سلامت تلقی کرده اند. کتابداران می توانند با احترام به حقوق مراجعان در مورد محرمانه بودن اطلاعات مربوط به آنها، خوشرو و قابل اعتماد بودن در مورد پاسخگویی به اطلاعات سلامتی مورد نیاز کاربران، فراهم کردن امکانات لازم برای دسترسی آسان و با صرف کمترین زمان به اطلاعات بهداشتی مورد نیاز اعضاء، باعث شوند تا کاربران، کتابداران و کتابخانه را به عنوان مرکز قابل اعتماد برای دریافت سواد اطلاعات سلامت خود بدانند.

بر اساس یافته های این پژوهش و پژوهش های پیشین کتابداران باید برای افزایش سواد اطلاعات سلامت خود بکوشند و توجه داشته باشند که کتابداری فقط امانت کتاب نمی باشد، بلکه کتابداران با سواد اطلاعات سلامت بیشتر باعث راهنمایی کاربران و افزایش استفاده آنها از کتابخانه می شوند. مسئولان کتابخانه های عمومی می توانند با خرید و ارسال منابع مختلف در مورد سلامت، روانشناسی، بهداشت برای کتابخانه ها؛ خرید پایگاه های اطلاعاتی در مورد سلامت و گذاشتن در اختیار کتابداران و اعضاء کتابخانه ها؛ برگزاری همایش های مختلف سواد اطلاعات سلامت برای کتابداران؛ برگزاری کارگاه های آموزشی برای کتابداران و آشنا نمودن آنها با ابزارها و نرم افزارهای جدید فن آوری؛ تشکیل حلقه های مطالعاتی بین کتابداران کتابخانه های شهرستانی؛ ایجاد ارتباط بین کتابداران و متخصصان از جمله پزشکی و روان پزشکی، روانشناسی برای پاسخگویی به نیازهای اعضاء؛ ایجاد یک مرکز مشاوره در سطح استان برای راهنمایی کتابداران جهت رفع مشکلات آنها و برای کمک به کتابداران برای رفع مشکلات اعضاء (از نظر مشاوره و...)، بر افزایش سواد اطلاعات سلامت کتابداران کمک نمایند.

منابع

- بیگدلی، زاهد؛ عظیمی، محمدحسن؛ زارع، فاطمه. (۱۳۹۱). بررسی عوامل مؤثر بر جستجوی اطلاعات سلامت در وب توسط زنان شاغل در سازمان آب و برق خوزستان. فصلنامه کتابداری و اطلاع رسانی، شماره اول، جلد پانزده.
- خسروی، عبدالرسول و دیگران. (۱۳۹۲). سنجش تناسب سطح سواد سلامت و میزان خوانایی منابع آموزشی در دسترس بیماران دیابتی مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی شهر شیراز. فصلنامه کتابداری و اطلاع رسانی، سال شانزدهم، شماره ۳، پیاپی ۶۳.
- خنیفر، حسین؛ پورحسینی، مژده. (۱۳۹۰). مهارتهای زندگی. قم: مرکز نشر هاجر.
- دیانی، محمد حسین. (۱۳۸۷). اصول و خدمات مرجع در کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی. مشهد: انتشارات کتابخانه رایانه، نشر چاپار.
- رادفر، شکوفه؛ حمیدی، فریده. (۱۳۸۷). درباره ی مهارت های زندگی. تهران: پژوهشکده مهندسی و علوم پزشکی جانبازان.
- زارع گاوگانی، وحیده؛ قیصری، الهام؛ اصغری جعفرآبادی، محمد. (۱۳۹۳). رفتار اطلاع جوئی اعضاء کتابخانه های عمومی شهر قزوین درباره سلامت. تحقیقات اطلاع رسانی و کتابخانه های عمومی، ۲۰(۱)، ۹۳-۱۱۲.
- سادات موسوی، علی؛ اسکندری، مهری. (۱۳۹۴). ارتقاء سواد اطلاعات سلامت کتابداران یا واکنشیه کردن کتابداران. محمد اعظمی، کتابخانه و سواد اطلاعات سلامت: مجموعه چکیده مقالات دومین همایش ملی انجمن کتابداری و اطلاع رسانی شاخه کرمان. تهران: چاپار.
- شریف مقدم، هادی. (۱۳۸۵). نقش کتابدار مرجع در بهبود وضعیت تندرستی و بهداشتی اقشار مختلف. فصلنامه کتابداری و اطلاع رسانی، ۳۶(۴).
- قبادی، مجید. (۱۳۸۷). مهارت های ارتباطی. بانک ملی ایران، شماره ۱۵۰.
- کتس، جین؛ پردی، آلیسون؛ داگلاس، جنی. (۱۳۸۴). ارتقاء سلامت (دانش و رفتار)، (ترجمه داوود شجاعی زاده ...] و دیگران[). تهران: آینده سازان؛ شهر آب.
- کریمی، سعید و دیگران. (۱۳۹۲). سواد، وضعیت سلامت عمومی، بهره مندی از خدمات سلامت و رابطه ی بین آنها در بزرگسالان. مدیریت اطلاعات سلامت، ۱۰(۶)، ۸۶۲-۸۷۵.

مسلمی، معصومه؛ ضیایی، ثریا؛ شریف مقدم، هادی. (۱۳۹۴). رضایت مندی کاربران و خدمات کتابخانه های عمومی. ماهنامه ارتباط علمی، دوره ۳۵، شماره ۳.

مهدی پور، اعظم؛ یاری، شیوا (۱۳۹۴). بررسی میزان سواد سلامت کتابداران کتابخانه های عمومی استان کرمان. محمد اعظمی، کتابخانه و سواد اطلاعات سلامت: مجموعه چکیده مقالات دومین همایش ملی انجمن کتابداری و اطلاع رسانی شاخه کرمان. تهران: چاپار.

Egunjobi R.A, Akerele J.A.(2014). Health information literacy as a predictor of community information service utilization among citizens in public/national libraries in south western nigeria. Library philosophy and practice, 1148.

Harris R, Henwood F, Marshall A, Burdett S. (2010). I'm not sure if that's what their job is consumer health information and emerging "Healthwork" roles in the public library. Reference and User Services Quarterly, 49(3), 239-252.

Milimo Wasike J, Tenya A. (2013). Provision of consumer health information: A case of kenya medical training college and provincial general hospital, nakuru county, kenya. International Journal of Library and Information Science, 5(5), 140-146.

Mokhtar I. A, Majid S, Foo S. (2006). Using information technology to improve health information literacy in singapore. International conference on information and communications technology, 60-71.

COPYRIGHTS

©2020 by the authors. Licensee SCU, Ahvaz, Iran. This article is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)